

Naslov članka/Article:

EVROPA POPLAVLJENA Z LAŽNIMI INFORMACIJAMI

Avtor/Author:

Avtorici: Tjaša Karas in Neja Štampar
Mentorica: Irena Rauter Repija

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Matematika v šoli št. 2/2021, letnik 27

ISSN 1318-010X

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2021

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/matematika-v-soli/>

Evropa poplavljena z lažnimi informacijami

Avtorici: Tjaša Karas in Neja Štampar, 2. c
Mentorica: Irena Rauter Repija, prof.

Prvo mesto v evropskem finalu evropskih statističnih iger

Informacije, družabna omrežja, obveščanje preko spleta so stvari, s katerimi se srečujemo vsak dan in so v zadnjih letih vedno bolj priljubljene. Pridobivanje informacij na takšen način je hitro, zabavno in koristno. Vendar pa je tudi nevarno. Lažne novice. Pranje možganov. Temnejše plati informiranja smo občutili prav v času COVID-19. Kakšen je občutek, ko ne veš več, katera trditev je resnična in katerim virom je vredno zaupati? Strinjava se, da bi se vsi morali zavedati vpliva lažnih novic in prevzeti vsaj malo odgovornosti za širjenje pravih informacij.

Čemu smo mladi najbolj izpostavljeni?

Mediji nas z vseh strani bombardirajo s takšnimi in drugačnimi informacijami, vprašanje pa je: Komu verjeti? Glede na to, da 99 % mladih v Sloveniji (mladi 16–24 let, leto 2020) redno uporablja svetovni splet, 94 % mladih dnevno uporablja pametne telefone (mladi 16–24let, leta 2020) ter 95 % mladih v Sloveniji uporablja družabna omrežja (mladi 16–24let, leta 2020), kar je 9 odstotnih točk višje od povprečja EU, smo izmed vseh starostnih skupin najbolj izpostavljeni pastem družabnih omrežij.

Zaradi tega sva s prijatelji izpostavljeni večjemu tveganju, da verjamemo lažnim novicam, saj na družabnih omrežjih ni veliko medijske integritete v primerjavi s tradicionalnimi informativnimi platformami, ki jih starejše generacije pogosteje uporabljajo (novice na televiziji, v časopisih ali na radiu).

Kako naivni smo?

Po množičnem mnenju smo tudi najbolj dovzetna starostna skupina za lažne podatke. Kljub temu da sreča ni na naši strani, sva po pregledu obširne baze podatkov spoznali, da mladi nismo niti najmanj naivni.

Iz uradnih anket sva izvedeli, da je na splošno 71 % celotnega prebivalstva EU (15+ let, leto 2020) prepričanih, da prepoznajo lažne novice. Poleg tega je leta 2020 20 % več mladih Slovencev in 11 % več mladih Evropejcev (15–24 let, leto 2020) začelo iskati informacije na uradnih spletnih straneh vlade v primerjavi z letom 2019. Tudi mladi so vse bolj skeptični do medijev v primerjavi s svojimi starši. Ljudstvo meni, da so najbolj odgovorni za zaustavitev širjenja lažnih novic: novinarji (45 %), sledijo nacionalni organi (39 %), vodstvo tiska in radiodifuzije (36 %), državljani sami (32 %), spletna družbena omrežja (26 %), institucije EU (21 %) in nevladne organizacije (15 %).

DONT BE A FAKE NEWS FOOL

Meniva, da se z lažnimi novicami srečujemo na vsakem koraku. Je pa odvisno od posameznika, kako se bo na informacije odzval, komu bo verjel in kako bo to vplivalo nanj. Zato sva najin video zaključili z avtorsko pesmico, ki širi zavedanje o pomembnosti problema lažnih novic in dezinformiranja, posledic, ki jih puščajo na družbi, kako jih prepoznamo, na kaj moramo biti pozorni in kako se dokopati do resnice.

*The world turns so fast, it's hard to keep track
about what's right what's wrong, what's real and what is whack,
but don't you worry love, we have your back
there are major corporations sorting out the correct facts.
That being said of course, you just can't be too cautious,
if you don't want remorse, just double check your source,
watch out for false info, exaggerated truths
and be smarter than your peers
don't be a fake news fool.*

Kako preprečiti pranje možganov?

Da bi se izognili tem težavam, so različne institucije začele navajati opozorila na nepreverjeno vsebino in izobraževati uporabnike družbenih medijev o lažnih novicah, medijski pismenosti. Ključno je torej, da razvijemo kritično miselnost, preverimo vir novice, pogledamo, kdo še poroča o zgodbi, preučimo dokaze in jih med seboj primerjamo.

Za natančne statistične podatke se lahko vedno obrnemo na verodostojne vire, kot so spletne strani SURS in baza podatkov iz Eurostata.